

टिळक महाराष्ट्र विद्यापीठ, पुणे

बी. ए. – (विशारद) सामाजिकशास्त्रे

परीक्षा : डिसेंबर – २०२५

तृतीय वर्ष

सत्र – ६

विषय:- आधुनिक महाराष्ट्राचा सामाजिक, आर्थिक व सांस्कृतिक इतिहास (HC-602)

100 Marks
Batch – 2020 - 2023

दिनांक : ०८/१२/२०२५

गुण : १००

वेळ : स. १०.०० ते दु. १.००

सूचना : सर्व प्रश्न सोडवा.

प्रश्न १ दीर्घोत्तरी प्रश्न सोडवा (कोणतेही दोन)

(४०)

- स्वातंत्र्योत्तर काळातील शैक्षणिक आयोगांचा आढावा घ्या.
- स्त्री मुक्तीसाठी पुरुष सुधारकांनी केलेल्या प्रयत्नांचा आढावा घ्या.
- डॉ. आंबेडकरांनी अस्पृश्यता निवारणासाठी केलेले कार्य स्पष्ट करा.
- ब्रिटीशांनी केलेल्या दळणवळणाच्या सुधारणांचा औद्योगिकीकरणावर व व्यापारावर काय परिणाम झाला ते लिहा.

प्रश्न २ थोडक्यात उत्तरे लिहा. (कोणतेही तीन)

(३०)

- शिक्षण प्रसारातील 'रयत शिक्षण संस्थे'चे कार्य लिहा.
- पुनरुज्जीवनवाद ही संकल्पना उदाहरणे देऊन स्पष्ट करा.
- ब्राह्मणेतर चळवळीची माहिती लिहा.
- आर्थिक राष्ट्रवादावर टिपण लिहा.
- महाराष्ट्रातील शेतकरी चळवळींबाबत थोडक्यात माहिती लिहा.

प्रश्न ३ टीपा लिहा. (कोणत्याही दोन)

(३०)

- प्रार्थना समाज
- विठ्ठल रामजी शिंदे
- शेतीचे व्यापारीकरण
- भूदान चळवळ

Translation in English

Social, Economic & Cultural History of Modern Maharashtra (HC-602)

Instructions: Attempt all questions.

Q.1. Answer in detail (Any Two) (40)

1. Discuss the educational commissions in India since Independence.
2. Examine the efforts made by male reformers for women's emancipation.
3. Explain the work of Dr. Babasaheb Ambedkar in the eradication of Untouchability.
4. What was the impact of the changes in the means of transportation and communication on the industrialization and trade during the British period?

Q.2. Answer in brief (Any Three) (30)

1. Explain the contribution of the "Rayat Shikshan Sanstha" in the spread of education.
2. Explain the concept of Revivalism with examples.
3. Describe the Non-Brahmin Movement and its significance.
4. Write a note on the Economic Nationalism.
5. Write in brief about the Farmers Movement in Maharashtra.

Q.3. Write short notes. (Any Two) (30)

1. Prarthana Samaj.
 2. Vitthal Ramaji Shinde.
 3. Commercialization of agriculture.
 4. Bhudan Movement
-